

УКРАЇНСЬКА АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКА ЛІГА
В АВСТРАЛІЇ І НОВІЙ ЗЕЛЯНДІ

БОРІТЕСЯ ПОБОРЕТЕ

Наш фронт

OUR
FRONT

СУСПІЛЬНО-
ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ

2

РІК 1 ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 1968

"Н А ІІ Ф Р О Н Т"
суспільно-політичний журнал
видає
Українська Антибольшевицька Ліга
Редактор: Колегія.
Ціна 20 ц.

"OUR FRONT"
ukrainian periodical
published by
Ukrainian Antibolshevik League
Річна передплата 1-00 дол

Адреса Редакції:
"OUR FRONT"
7 Borrowdale str.
RED HILL 2603
A.C.T.

Адреса Адміністрації:
"OUR FRONT"
GPO Box 4800
Melbourne 3000
VIC.

З М І С Т

В ДЕНЬ ГЕРОЇВ.....	1
ДВІ КУЛЬТУРНІ РЕВОЛЮЦІЇ - Я.Стецько - продовження.....	2
ДУМКИ З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ -	
В.Литвин - продовження.....	5
ПОНЕВОЛЕННЯ І РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНИ - М.Шегедин.....	9
УРИВКИ З ЛИСТІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТ-В"ЯЗНІВ.....	13
МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	17
ТЕЛЕГРАМА на Міжнародну Конференцію для Прав Людини.....	18
З ДІЯЛЬНОСТИ А Б Н	19
ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА СВОБОДИ ЗАСУДИЛА МОСКВУ.....	20
ПОСТАНОВИ Н Т Ш ПРО ЗАЯВУ 35 ПРОФЕСОРІВ.....	21
ПОСТАНОВИ І РЕЗОЛЮЦІЇ II.КОНФЕРЕНЦІЇ УАЛ.....	22
РЕЗОЛЮЦІЇ ВІДДІЛУ УАЛ В МЕЛЬБОРНІ.....	25
РЕЗОЛЮЦІЇ ВІДДІЛУ УАЛ В АДЕЛЯІДІ.....	26

В ДЕНЬ ГЕРОЇВ

Рік-річно у місяці травні українська спільнота вшановує пам'ять наших національних Героїв, віддає пошану всім тим, що впали в боротьбі за українську державу. Здається жаден народ не зложив стільки жертв за свободу, що український. Україна це мати героїв. Останніх 50 років нашої історії це тернистий шлях нації у боротьбі за свою державність. В тій боротьбі падуть жертви, родяться герої. Жертви падуть в регулярних українських арміях, в повстанських відділах, в У.П.А., в підпільних бойках ОУН, закатовані ворогами по тюрмах і концентраційних таборах; всі вони Герої української національної революції. Ціла Україна вкрита могилами, в яких ляг квіт народу, його найкращі сини і доњки. Але в тих могилах криється запорука нашої перемоги, бо жертви не пропадають марно. Вони творять безсмертну легенду для нації, для сучасників і майбутніх поколінь. З тих могил воскресне воля і могутність України, бо воскресають тільки там, де є могили.

В культі героїв і їх могил проявляється нетільки любов і пошана до тих, що віддали своє життя за друзів своїх, але також гін нації до вічного, непроминаючого. Духовий зв'язок живих з мертвими і ненародженими становить суть нації. Без минувшини нема сучасності і будучності. На формування людини, її світогляду складаються цілі покоління. Це добре розуміє ворог, який фальшує нашу історію, що пам'ятники нашої древньої культури, заорює могили героїв, бо він знає, що з тих могил народ черпає цілючу силу.

Коли ми в травні шануємо пам'ять наших національних героїв, то наш зір скеровується особливо на чотири постаті Героїв-провідників. Це є - Симон Петлюра, Євген Коновалець, Тарас Чупринка, Степан Бандера. Всі вони згинули з рук того самого ворога, підступної Москви. Вдаряючи в них, ворог хотів убити саму ідею української державності. Але їх дух, їх ідея є безсмертні. Їх імена стали символом української визвольної боротьби.

Цього року ми в особливий спосіб вшановуємо світлу пам'ять Євгена Коновалця, командира корпусу Січових Стрільців і голови Проводу Українських Националістів у 30-річчя його геройської смерті. Закликаємо все українське громадянство, а зокрема членів Української Антибільшевицької Ліги гідно відзначити ту річницю урочистими академіями, доповідями чи святочними сходинами. Заходами Фундації ім. полк. Є. Коновалця зможе зберегти пам'ять про цю велику людську подію. Появиться цього року документальна книга "Євген Коновалець і його доба", як тривалий пам'ятник Великому Синові України.

ВІЧНА СЛАВА ХАЙ БУДЕ ГЕРОЯМ БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ!

Я. Стецько

ДВІ КУЛЬТУРНІ РЕВОЛЮЦІЇ

(Продовження з попереднього числа)

Усе ясно, виразно, догматично! І Пегов і Бердяєв і НТС і Алексей, який допоміг силою знищити нашу Католицьку Церкву і УАПЦ, і Ленін і Сталін і Шелепін однозгідні у всьому, якщо йдеться про нове "післаництво Всеросії"... І Пегов в основному з цією "всесвітською ролею" Росії цілком погоджується з Леніном і Сталіном. З одною різницею, - Ленін покликався на Маркса для цієї мети, а Пегов, Бердяєв, НТС на св. Павла... І незвичайно інтересно, нові імперіялісти цитатами зі святого Павла: "хто не працює, той не єсть", оправдують терор комунізму, кажучи: "Не можна не призвати, що введена большевиками в суспільне життя нова, трудова основа, по суті своїй вповні християнська, чого, розуміється, не можна сказати про основу європейську, грошеву, простирилігійну" /стор. 22/. І далі, якщо влада користується співпрацею церкви на православному Сході, то це стається, в остаточному розрахунку, в площині інтересів евразійських... Додамо, отже і насильна ліквідація наших обох церков. Усе цілком ясне, однозначне. І більше: підкреслення, що сучасна влада "обстоює основні великороджані інтереси", по новому унаглядненні в сучасних умовах виправдує і всі більшевицькі народовбивства т.зв. російськими антикомуністами.

Розкол 1903 р. в партії соціал-демократів оправдують "антикомуністи" російські, мовляв, ради скоршого досягнення остаточної цілі світової революції Ленін настоював на тоталітарну революційну боротьбу, в чому тактично і стратегічно використав руську польлярність і вселенськість: бо ж ідея "інтернаціоналу" по засягу не уступає перед Євангельською проповідю, а крім того ще була вона своєю віднайденою від "релігійних пересудів". Як же було можливо русскому "передовому" інтелігентові не відгукнутися на такий заклик? А маси, чи не відповідала подібна тяга їх прагненням і змаганням? /стр. 19/. І зовсім відкрито відповідає Пегов на заміт, що теж не рускі з походження, поширяли імперію, беручи Катерину II до уваги, пише: "Благородний прообраз русских неофітів, чужинців по крові, які восприйняли дух Росії, ставши вірними синами своєї другої батьківщини"... "Росія була створена творчим єдинодержав'ям, сперши на мовчазне співчуття і співдію народних мас, політично безобличчих". І далі, чого потребує Росія на майбутнє: "очолення єдинодержавного, не дідичного і не виборного, але передавального, що забезпечує найкраче непереривність творчості в управлінні".

Євразія цих т.зв. антикомуністів російських покривається з граніцями Росії на Адріатику, бо в Югославії є "теж православя", а знову ж Альбанія, Мадярщина, Прибалтика через культурно-історичні, географічні, економічні, а теж етно-історичні, мали б теж бути "закономірно пов'язані", як пише Пегов, з Євразією-Всеросією. І так поволі Євразія, як центр світу, мала б мати і Аляску, бо вона колись була російська, бо як казав А.І. Герцен у "Білоє і Думи" 1834-56, Тихий океан-це Середземне море майбутнього...

Достоєвський в "Днівнику Писателя" 1861-1881 захищає евразійську концепцію, підкреслюючи, що можливо навіть Азія у майбутньому головна перспектива Росії. Близький контакт з Європою може бути осоружним і негативно вплинути на руську ідею, перевернути саме православ'я і звести Росію на шлях загибелі. Руський соціалізм, його ціль і "ісход" - всенародня і вселенська Церква, здійснена на землі, наскільки земля може вмістити її. Само собою Константинополь раніше чи пізніше мусить бути наш"..."Росія має бути покровителькою і провідником усіх православних народів... Для руської душі європейська культура була завжди ненависна і чужою для руської душі... Європейцям, які нас уважають "дес тартарес", ми ніяк не могли пояснити, що ми не хочемо бути руськими, а общечеловеками... Європа напередодні повного упадку, загального і страшного. Її має спасати і увесь світ - РОСІЯ, згідно з месіанізмом Пушкіна, який висловив такі дві головні думки, які заключають в собі прообраз всього будучого назначення і усієї майбутньої цілі Росії, а й всієї майбутньої долі нації. Перша думка - всесвітня скість Росії, її резонанс і глибінна спорідненість її генія з геніями всіх часів і народів світу. Друга думка - це поворот до народу і заповіт того, що тільки в ньому проявиться всеціло наш руський геній і пізнання його призначення"..."

Завжди нова форма месіянізму, чи то Евразія, славянофільство, православ'я, супернація /НТС/, большевизм, антиколоніалізм, світова революція, - без якогось всесвітності немає обґрунтування російського імперіалізму. Н.Я. Данілевский пише в "Россия і Европа" ясно: "Россия не належить до Європи. Загально людської цивілізації немає і не може бути тому, що цей ідеал досяжний послідовним чи совмісним розвитком всіх культурно-історичних типів, самобутньою діяльністю яких проявляється історичне життя людства в минулому, сучасному і майбутньому... Славянство, якого найважливішу частину, - більше двох третіх - творить велике Русське царство, є термін одного порядку з гелленізмом, латинством, європеїзмом... Європа - це германсько-романська цивілізація і більше ніщо".

"Славянський /російський/ тип культурно-історичний буде первим повним чотирс-основним типом, який охоплюватиме ці елементи совершенно оформлені - релігійний, культурний, політичний, суспільно-економічний, чого в такій синтезі, - на думку Данілевського - не має ніодин досі культурно-історичний тип. Як істотний елемент соціально-економічного ладу він уважає селянські надії і общинне землеволодіння, яке дає руському суспільному устрою ту стійкість, якої немає на Заході"..."

У книжці "Росія і СССР" лідер НТС А.Р. Трушнович пише таке: "Руська культура і руська мова є общеславянські... Большевики на даному етапі досить правильно розрішили національне питання"... Моттом НТС є пусті слова Александра Невского з 13 ст., повторені пізніше старцем Зосимом у "Брати Карамазові" - "Не в силі Бог, а в правді". Це є чергова облуда, бо водночас Трушнович пише у своїй книжці таке: "Руська молодь на просторі від Карпат до Владивостоку має жити для величі Росії... Росія світ для себе. Від Росії піде релігійне і духове відродження людства. Вивчення руського язика і прийняття руської культури, як основної і спільної, є передумовою славянського об'єднання з Росією. Росія є носієм ідей більш широких і глибоких, як

словянство. Словянство входить в русску ідею вселюдськості, як її частина. У центрі словянського світу має стояти духовно сильніший народ. Це є народ русский"...

"Славянський солідаризм, як переходова стадія до вселюдського солідаризму на християнських основах"... "Москва має ціллю словянський Коммонвелт - од Владивостока до Владизапада"..." "Русский народ призначений виповнити окрему і велику місію. Русский народ понесе Божу правду всім народам"..."

А при цьому Трушнович забував такий вислів "любови людства" москаля, який чудесно сформулував Бєлінський, читаючи "Бідних людій" Достоєвського: "Я починаю любити людство по-мараторськи. Щоб зробити щасливою його меншу частину, я вогнем і мечем винищив би оставшу. Люди такі дурні, що їх треба насильно вести до щастя"....

Усе знову ясно і чітко. Таким способом прагне НТС, нова російська загарбницька верства "навертати світ на Христову віру". "Якщо має заторжествувати зло, то хай це буде русське зло", каже Трушнович. Ось вам месіянізм! Якщо має бути знищений світ, то хай його знищать вони самі, московські Герострати! "Русский народ якось пристосувався до того зла", пише Трушнович. В неймовірній перфідії бере москаль формулу такого самого як він Дердяєва, - "що плянує Творець з Росією", - щоб обґрунтувати для наївних і снобів новий імперіалізм Росії, і то в єхидний спосіб, бо мовляв треба, "щоб цінності, на яких будувалася християнська русска культура, перейшли через стадію відкінення, щоб знову воскреснути в чистоті своєго мільсєва".... Це означає: російський народ мордував нас, мордував мільйони неповинних жінок, дітей, старих, цілі народи, щоб отак дійти до Христа. Перверсія думки, ідеї, моралі не має меж!

"Русский народ у дійсності, а не утопійно стане народом-Богоносцем. У тому його призначення серед народів світу". Чуєте, народом-Богоносцем стане народ-Антихриста! "Росія має виповнити великий замисел!".... Так, але диявола, а не Бога. А про англійських політиків, які сприяють розподілові російської імперії, пише він таке: "Потрясає відношення деяких англійських політиків до майбутнього Росії. Уже сейчас Росія в їх холодному проникливому умі піддається розчленуванню". А про Європу він пише таке: "Вона нездібна супротивлятися. Вона сама заражена тим злом. Вона нездібна навіть з честю вмерти. Часи гвардії зпід Ватерлью пройшли - "Гвардія вмірас, але не здається". І другого Сталінграда в Європі не буде. Може бути хіба на Піренеях. За скільки можна викупитися?, спитає європеець, герой нашого часу. Покливаючи зі слушної оцінки російського імперіалізму з боку Мацціні у фразі - Європа або буде русска або червона,- не заперечує, що вона може бути червона, але друге залежить від нас, від русских".

А ціль Росії він бачить тепер: "вона обновить усе християнство, усім народам світу понесе ідеї християнського гуманізму. І в цей день, коли це станеться, почнеться уздоровлення людства. Так здійснюється замисл Творця щодо нашої країни".... Це є візія НТС, нової буцім-то антикомуністичної провідної верстви Росії, яка прагне знову обдурити наївний світ, у тому малоросів різних народів,

щоб дальнє загнуздати, тепер уже "во ім'я Христа" людину і народи. І пригадуються слова Христа: "Стережіться лжепророків, що приходять до вас в овечій одежі, а внутрі вовки хижі" (Мат.УІІ, 15). Данілевський уважає, що Всесловянський Союз повинен по волі чи по неволі охоплювати всі країни від Адриатику по Тихий океан, від Ледового океану по Архипелаг, включно з греками, румунами, мадярами, як треба то насильно включеними, а столиця має бути після Візантії, Константинополя, Істамбулу - Царгород...

Отже маємо такі імперіалістичні формули: Всесловянський Союз, Союз Євразійських Народів, Союз Советських Соціалістичних Республік, російська супер-нація, явище неповторне у своєму самооформленні, тісна сім'я народів і націй, (НТС-Програма, 1959), а не маємо ніодної формули національної етнографічної Росії, кожна з них імперіалістична. І Данілевський, Достоєвський, Менделєєв, Герцен, Ленін, НТС не мають іншої, як загарбницької, месіяністичної формули.

За всяку ціну намагаються поверхові західні політики, науковці уважати Росію Європою, як забороло проти Азії, напр. Китаю. А тимчасом москалі самі це заперечують. Член Французької Академії історик Рене Груссе, 1946, пише теж виразно: "Російська душа остася славазійською, вона між Азією і Європою остася сама собою". І саме з антиевропейської і антиазійської якості Росії треба розуміти всю її політику.

(Далі буде)

В.Литвин

ДУМКИ З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ (Продовження)

Прожектором у майбутнє

Відзначаючи 50-річчя української державності, гляньмо взад на на пройдений шлях і киньмо жмут світла в недалеке вже може майбутнє. 50 років..., 50 страшних, страсних років. Скільки жертв, скільки горя зазнав український народ, "а сліз, а крові? Не ріки - море розміллось", як казав Тарас Шевченко. Сьогодні з перспективи 50 років ми бачимо ті події крізь призму часу більш випуклими, багато дечого неспевного і незрозумілого тоді стає сьогодні ясним. Особливо всі про махи і численні помилки, які спричинили катастрофу наших визвольних змагань. Ті події застали нас непідготованими, особливо духово. Наш тодішній політичний провід не ставув на висоті завдання того велико-го історичного моменту.

Та всежтаки, не зважаючи на всі трагічні помилки і промахи, на всю страшну тодішню дійсність, по тих роках осталася для народу, для сучасних і майбутніх поколінь велика безсмертна легенда. Легенда про Українські Армії, про Січових Стрільців, про Чортківський пролом, про Круті і Базар, про нечувані в історії воєн зимові походи, про червону калину, що в лузі похилилася...

Беручи до уваги розвиток міжнародної політики, положення внут-

рі Советського Союзу, напружені відносини з Китаєм, можуть заіснувати такі перспективні можливості, які мали б вирішний вплив на визвольну боротьбу українського народу: а/ революційний зрыв у цілій імперії, а зокрема в Україні, б/ війна.

а/ Зростаюче незадоволення населення на тлі соціальнім і національнім, евентуальний збройний зудар з Китаєм, боротьба за владу в Кремлі, зовнішньо-політичні труднощі, - це є чинники, які можуть дозвести до революційного зриву в Советському Союзі.

Під час революційного зриву ОУН мусить стати провідною силою, яка очолить збройну боротьбу і буде нею керувати. Цілий край має бути поділений на революційні округи від 20-25. В кожній окрузі діє Революційний Осередок під проводом членів ОУН, який наводить лад на місцях, встановляє українську адміністрацію, організує збройні відділи, які мають бути включені до У.П.А. Поборюємо всяку отаманщину на місцях. Немає сумніву, що село стане по нашій стороні. Труднощі можуть постати з опануванням міст та індустрійних центрів з перевагою чужо-національного, ворожого нам елементу.

Треба створити якнайскорше революційний уряд, який проголосить Українську Державу, нав'яже співпрацю з іншими поневоленими народами і поробить заходи для визнання самостійності України іншими державами. Дуже важливою буде справа приєднання для революційної боротьби українських військових частин та інших поневолених народів, захоплення радіостанцій і використання їх для революційних цілей.

Українська національна революція мусить бути всенародня. Вона мусить бути національна і соціальна. Без поєднання тих двох чинників кожний наш визвольний зрыв буде невдалий. Це бачимо неодноразово в нашій історії. Ця українська трагедія повторилася в 1918 році. Московські більшевики дуже спрітно використали ту обставину, що українські чинники не потрафили своєчасно розв'язати ані національно державного визволення ані соціально-аграрної проблеми. Три Універсалі Центральної Ради стояли на федералістичних позиціях, аж доперва ІУ станув на правильний шлях. Так само не розв'язано своєчасно як слід соціального і земельного питання.

Звідси для нас наука на майбутнє. Ми мусимо пам'ятати, що коли буде падати більшевізм, в Україні буде діяти проросійський фронт, керенщина, нтс-івщина та інші п'яті колони Москви, які за допомогою наших федералістів та інших татарських людей будуть сіяти закріплот і замішання, щоби знова вбити клин між народ і його політичний провід. Вони будуть говорити прим. що український уряд хоче запродати Україну американським капіталістам, або що він хоче привернути колгоспи і невільницю систему поновного закріпачення селян і робітників, що би в той спосіб збаламутити наївних і відвернути українські маси від їх проводу.

Щоб не повторити помилок минулого, за які ми пізніше важко плалимо, ми мусимо мати заздалегідь опрацьовану ясну програму якнайкращої розв'язки усіх складних питань збірного життя державної нації. В час революції запізно опрацьовувати ті справи. На самім початку мусить бути ясно поставлене питання соціального устрою, мусить бути

проголошене скасовання колгоспів і привернення приватної власності та індивідуальної ініціативи. Зараз на початку приступаємо до творення армії, поліції, державної адміністрації, судівництва. Все має бути роблене після опрацьованого оперативного плану, а не похапцем. Фабрики, заводи, колгоспи мають бути забезпечені перед грабунком і крадіжжю. В час революції панує виїмковий стан і діють революційні трибунали, які карають згідно з воєнними законами всяку диверсію, шпіонажу, поборють хаос, грабунки та особисті порахунки.

б/ Війна. Національно-визвольна боротьба України та інших поневолених народів не знайшла ще досі піддергки зі сторони західних великорідзин і якщоб така ситуація осталася незмінною в час III світової війни, то в Україні можуть заіснувати такі ситуації: 1/ українські революційні сили творять український уряд і проголошують у Києві Самостійну Українську Державу. Альянти визнають український уряд або принайменше не ставляться до нього ворожо. 2/ Альянти ставляться ворожо до ідеї української державності і ведуть політику реставрації російської імперії. 3/ Альянти намагаються створити з України та інших неросійських країв свого рода Комісаріят під протекторатом ОН, до часу переведення плебісциту чи якоїсь іншої штучної розв'язки, прим. творення федерації Східної Європи під проводом Москви, що на ділі рівнається відбудові давньої імперії.

В першім випадку наша ситуація ясна і легка. Нашим обов'язком буде наладнати якнайскорше справну адміністрацію, завести лад і порядок, щоби не дати ворогам до рук зброї, мовляв, українці ще не зрілі до самостійного державного життя. Творимо українську визвольну армію, яка буде поповнятися воєннополоненими українцями із советської армії, організуємо поліцію, взагалі цілий державний апарат.

В другім і третім випадку трактуємо альянтів як окупантів України і здійснюємо наші пляни без огляду на окупаційну владу, враховуючи при тому можливість конфлікту з ними і боротьби на два фронти. В тім випадку творимо підпільний український уряд, організуємо У.П.А., творимо спільний фронт з іншими поневоленими народами, ведемо наполегливу акцію, при помочі української еміграції, на міжнародному форумі в обороні прав українського народу.

В процесі розбудови й закріplювання української держави великої ваги буде питання творення оборонних союзів на базі взаємної безпеки і розбудови українських збройних сил. Упадок російської імперії змінить докорінно політичне обличчя Східної Європи. На руїнах російської тюрми народів постане ряд нових держав, які повинні бути пов'язані політично-мілітарними для забезпечення своїх кордонів перед Москвою, яка ще довгий час не зреється своїх

імперіялістичних апетитів і охоти загарбувати чужі землі. В пляні української політики буде змагати до вдергання Московщини в її етнографічних границях і забезпечення собі та іншим народам можливості спокійного розвитку. В інтересі такої політики буде окружити Московщину політично-мілітарними союзами і пактами в такому приближно плані: 1/ Далекосхідний пакт - Японія, Китай, Ідель-Уральська республіка і евентуально Сибірська. В інтересі української політики буде попирати еманципацію Сибіру, щоби послабити політичний та економічний потенціал Москви. 2/ Південно-азійський пакт - Афганістан, Персія, Туреччина. До нього можуть прилучитися: Туркестан, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Козакія, якщо ті країни усамостійняться. 3/ Західний союз: Білорусь, Польща, Румунія, балтійські країни. Цей союз мав би теж балансувати німецький тиск на Схід.

Дуже важливою буде справа наладнання добросусідських взаємин з Польщею. Перед тим українська держава мусітиме розв'язати справу Закерзоння. Холмщина, Лемківщина, Посяння це споконвічні українські землі, звідки комуністична Польща насильно виселила українське населення. Ми з тим станом не можемо погодитися і будемо домагатися повернення тих земель до української держави. Наладнання добросусідських взаємин лежить в інтересі обох народів. Польські екзильні організації і преса не перестають мріяти про відзискання загарба - них українських земель поверсайською Польщею. Але сподіваємося, що нове покоління вилікується з Сенкевічівського шовінізму і манії величості та зрозуміє, що сильно перенаселена і динамічна Німеччина буде завжди загрозою для Польщі, яка ніколи не встоїться між німецьким молотом і московським ковалом без сильної Української Держави на Сході. Чим скоріше вони це зрозуміють, тим краще для обох народів.

Особливо важливою буде проблема усталення справедливих кордонів, головно на теренах з мішаним населенням. В тім напрямі треба працювати уже сьогодні еміграціям поневолених народів, створюючи атмосферу взаїмної толеранції, зрозуміння добросусідських відносин. Під тим оглядом дуже добру роботу виконує АБН, який після упадку большевизму може перетворитися в Союз Народів Східньої Європи й Азії.

І тут відкривається велика місія для України, як порядкуючого чинника, як природного центру з високою культурою й великими природними багатствами, до якого тяготітимуть сусідні народи.

Вже тисячу років тому Київ був на Сході центром культури, науки і важливим пунктом, в якім перехрещувалися торговельні шляхи із заходу на схід і з півночі на південь. Відзискати ті позиції є нашим обов'язком та історичним призначенням. І тоді фраза "на граничах двох світів" набере реального смісту.

Читайте і передплачуйте "НАШ ФРОНТ", одинокий суспільно-політичний журнал в Австралії.

М.Шегедин

ПОНЕВОЛЕННЯ І РУСИФІКАЦІЯ В УКРАЇНІ

Поневолення інших народів Росією не є сьогоднішнім явищем, воно датується уже давно, бо близькоколо трьох століть. Те, про що думали Петро I і Катерина II, щоб створити Росію імперією світу, довершив жорстокий Сталін. Коли вони сподівалися зробити "вікно в Європу", то полчища червоної армії Сталіна зайняли Берлін та закріпилися там. Госійський імперіялізм дійшов майже до своєго вершка, а Сталін став найбільшим російським імперіялістом.

Вправді в кризових ситуаціях московський імперіялізм виступав у різних видах, щоб причинитися до більшого збереження, поширення і закріплення Росії - імперії шляхом поневолення других народів.

Так було за царського режиму й в час революції 1917-20 роках, коли почала валитися московська тюрма народів, так було за Леніна й Сталіна і це не змінилося сьогодні за тріумвірату Брежнєва - Подгорного - Косигіна.

І хоч імперські сили Москви часом стають проти себе у змаганні за державну владу, то вони завжди консоліduються проти зовнішніх сил, що йдуть на повалення іхньої імперії. Тим же шляхом прямують також і всякі групи російської еміграції, що в належний момент підсувують наївній політиці заходу концепцію збереження великої Росії. Густо - часто вони намагаються бути навіть репрезентантами антибольшевицької боротьби, але йдуть тільки на зміну режиму та державно-суспільного устрою, задержуючи при тому неподільність СССР та поневолення неросійських народів.

Ми, українці, найкраще бачили і бачимо їх дію в Україні. Всі сили Москви, білі й червоні, незалежно від їхніх внутрішньо-політичних розходжень, виступали одностійно в 1917-20 роках проти молодої Української Держави.

У виді сильного спротиву, української визвольної революції, Ленін, червоний московський імперіяліст, рішився створити Українську ССР, щоб дальнє під плащиком інтернаціоналізму поневолити Україну та її народ. Це виразно показує, що немає комунізму в Росії, а тільки поневолення українського і других неросійських народів, що прикривається соціально-колгоспною реформою, як компонентою московського імперіялізму.

Все те робиться так, як вимагає того державно-правляча обстановка, яка кермує "всім і всі" з Кремля

Як було потрібним, то Ленін наказав, щоб договір з Польщею 18 березня 1921 р. в Ризі підписали представники Російської і Української ССР. Ба що більше, Українська ССР мала своє посольство у Варшаві, а польське посольство було в Харкові.

Але вже договори про західні кордони поміж Українською ССР і Польщею /16. липня 1945 р. і 22. травня 1951 р./ та про влучення Закарпаття до УССР /29. червня 1945 р./ підписували представники Польщі і Чехо-Словаччини тільки з представниками СССР. Чому?

Бо це було необхідним для імперсько-російської політики поневолення. Вправді Українська ССР і Білоруська ССР стали членами,

перша навіть членом основником, об'єднаних Націй, але Москва постійно відмовляє деяким державам створення дипломатичних представництв у Києві, як у самостійній українській державі.

Меред Москвою стоїть завжди марево страху відродження України, бо вона знає, що пощастило завоювати територію України, але завоювати її населення, знищити його національні надбання та впрягти його в окупантське ярмо, буде далеко важче. Росія уживає всяких методів, щоб знищити українську мову, культуру, церкву, всі історичні надбання, а навіть українську родину, щоб легче було поневолювати Україну.

І так, московські більшевики в змаганнях за владу нищили не тільки українські церкви, але все те, що було пов'язане з релігійним культом - цвінтарі, ікони, хрести, нагробники, а вкінці й саме духовенство. В Україні ця боротьба приймала дуже жорстокий характер, бо до боротьби з релігією додавалося ще важливіше завдання боротьби з "буржуазним націоналізмом", тобто з усім, що має риси української національної культури.

За державну мову в Україні вважається українську мову, але мова командування у всіх військових частинах в Україні була і є тільки російська мова.

Тепер визнано в ССР, що для неросіян "другою рідною мовою" є російська мова. З перемогою комунізму "зникнуть національні різниці і наступить злиття націй", при чому залишиться тільки одна мова. Звичайно, московські поневолювачі - русифікатори думают про російську мову й культуру. Вони переводять вже це все сьогодні при помочі шкільної системи й виховання.

Як цей русифікаційний процес проходить в Україні найкраще пояснює Іван Коляска у своїй книзі п.з. "Освіта в Советській Україні", виданій англійською мовою в Канаді. Сам автор стверджує, що він належав до т.зв. "прогресистів" у Канаді. В 1963 р. він виїхав в Україну, щоб на Київському університеті студіювати українську мову, літературу й історію. Побуваючи два роки в Україні, Іван Коляска мав змогу докладно пригляднитися, пізнати, а то проаналізувати, як проводить Москва свою поневолюючу, дискримінаційну та русифікаційну політику в Україні. По повороті до Канади в 1965 р. Іван Коляска постановив видати книгу, яка показала б вільному світові правдиве обличчя Росії, її ехидність та забріханість пропаганди про щастя і дружбу народів ССР.

"Світ - пише він - перебуває в полоні советської гіпокризії. Ми чуємо про поневолені народи Азії, Африки і Південної Америки, але замовчується поневолення народів ССР. Почування українців найкраще віддають такі речення, що їх написав учень шостої класи в Києві: "Світ викрикує - Свобода для Азії, свобода для Африки!"

А коли ж він скаже: "С В О Б О Д А Д Л Я У К Р А Ї Н И!"?

Русифікація шкільництва в Україні з кожним роком посилюється. Прикриваючись більшевицькими кличами, що російська мова є мовою Леніна і "міжнародного спілкування" та що того хочуть батьки, вона витискає українську мову головно по містах так з початкових шкіл, як і з передшкілля. Навчання у вищому і технічному шкільництві ведеться виключно в російській мові. Про русифікаційний процес в Україні говорять досить переконливо наведені статистичні

дані І.Коляски. Так наприклад про кількість українських і російських шкіл в Україні:

Рік	Українські школи %	Російські школи %
1953-54	85,24	13,63
1955-56	85,32	13,8
1957-58	84,66	14,4
1964-65	81,8	понад 15

Українська мова задержалася ще в початкових школах і то на селах.

В містах переважає російська мова. В Івано-Франківському де до війни зовсім не було росіян, тепер є понад 60% учнів в російських школах. Таке явище завважується і в інших містах Буковини, Закарпаття та Західної України.

Статистичні дані з 1958-59 р. виразно промовляють про русифікацію міських шкіл України:

Місто	студентів в українських шк.	студентів в російських шк.
Київ	22,527	26,9 %
Харків	2,913	4,1 %
Одеса	4,687	8,1 %
Дніпропетровське	11,057	17,4 %
Донецьк	894	1,2 %
Вінниця	4,530	33,0 %
Івано-Франківське	2,693	39,4 %
Суми	3,800	41,7 %
Житомир	5,134	38,9 %
Хмельницький	2,867	43,1 %
Луганське	1,500	6,5 %
Запоріжжя	8,868	26,6 %

І.Коляска доводить, що фахово-технічні школи в Україні є вповні зрусифіковані. Передовсім технікуми є осередками чужої культури, в яких дискримінується так українську мову, як і українських студентів. Послідовну і виразну дискримінацію проводиться також і над кваліфікованими робітниками України.

І так в 1965 р. робітники України закінчили фахово-технічні школи 170,500 /16,36%,/ тоді як в Росії 663,900 /63,7%/.

Так само є зрусифіковане середнє шкільництво в Україні. І.Коляска пише: "У своїй рідній країні українці, число населення яких виносить 76,8 % мають лише 69,1 % студентів, а росіяни тільки 16,9 % населення в Україні мають аж 24,8 % студентів у середніх школах. На всіх 454,809 учнів у 1961-62 р. було українців 314,413 /69,1 %/, росіян 112,904 /24,8 %/.

У бюллетені інструкцій для директорів середніх шкіл з датою

1 липня 1962 р. міністерство освіти СССР подало програму навчання: у денніках школи російська мова має 135 годин, а українська 120, у вечірніх школах російська мова має 120 годин, а українська тільки 90 годин.

На університетах і вузах України ще більше нехтується українськими студентами, про що говорять такі статистичні дані:

Вищих освітніх інституцій було в СССР, РСФСР і УССР в роках:

	1940-45	1950-51	1958-59	1962-63	1963-64	1965-66
СССР	817	880	766	738	742	754
РСФСР	481	516	441	426	427	432
%	58,9	58,6	57,6	57,7	57,5	57,1
УССР	173	160	140	133	131	132
%	21,0	18,2	18,3	18,0	17,7	17,5

Наукні підручники і книжки, навіть в українських школах в переважно російські а тільки в малій кількості українські.

В каталозі публікацій Харківського університету найдено 15 підручників для вищих шкіл і всі вони були в російській мові. Київський педагогічний інститут за січень 1965 р. подав 236 книжок, з чого було 205 російських, а тільки 31 українських.

І. Коляска пише - "це є приголомшуючі показники російського шовінізму і колоніалізму, якими вони поневолюють і гноблять не тільки українців, але й другі народи СССР. Чи ця ганебно-підступна політика, якою керується з Кремля, не є імперіалізмом Росії?"

Все ж таки в тій важкій ситуації український народ не поступається, але відважно протиставиться варварській політиці московського шовінізму і фашизму. Завзятий опір російському поневоленню, русифікації та дискримінації ставлять так діячі української культури та студенти, як і селяни та робітники.

Русифікаційні процеси в Україні нап'ятнували і засудили на науковій конференції у Києві 11-15 лютого 1963 р. Лідія Орел з фільмової студії Київського університету, М. Шестопал - професор журналістики і Ф. Лобко - колишній капітан і інженер Академії Наук.

Відважно поставилися на захист української мови і культури наші письменники, поети, критики, журналісти та мистці, як І. Світличний, І. Дзюба, В. Чорновіл, М. і Б. Горині, Я. Гаврич, С. Караванський, О. Заливаха та багато, багато інших.

І хоч московські органи КГБ заслали їх на довгі роки важкої праці у Мордовії, все ж таки вони держаться мужньо і гідно, про що говорять їхні листи, які дісталися аж до нас українців у вільному світі.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ВИДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ: Шлях Перемоги, Визвольний Шлях, Вісник, Гомін

України, Наш Фронт.

УРИВКИ ЛИСТІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТ-В"ЯЗНІВ

"....Звикла за останні десятиліття до періодичних погромів, українська інтелігенція досить мляво зареагувала на чергове кровопускання. Все ж школа 1930-их років марно не минулася. І високі інстиції пішли запити, підписані авторитетними людьми! Молодь всіма способами демонструвала свою солідарність із заарештованими. Під час судових процесів у Києві та Львові виникали стихійні маніфестації, протести..."

Якби можна було скласти середню типову біографію засуджених у 1966 р. за "антирадянську націоналістичну пропаганду та агітацію", вона могла б бути такою: засуджений І. на день арешту мав 28-30 років, він виходець із селянської або робітничої родини, відмінно закінчив середню школу, поступив у вищий учбовий заклад/дехто після армії/, де був активним учасником наукових гуртків: як кращий студент одержав добре призначення, писав дисертацію /або й захистив її/, публікувався в періодиці /або й видав книжку/. Якщо мав навіть технічний фах, цікавився літературою, мистецтвом, вболівав за стан рідної мови й культури..."

Тому то, не зважаючи на нелегкі умовини таборового утримання, всі засуджені продовжують нарощувати свій інтелектуальний потенціал, турбуються тими ж нерозв'язаними проблемами, що й до арешту. І нічого, крім карцерів та "бурів", не можуть протиставити їхній переконаності не вельми грамотні "вихователі", з яких дехто має брудні руки ще з "добрих сталінських часів"..."

З часу арештів минуло понад півтора року. Що ж змінилося? Як і раніше, болять українській інтелігенції ті ж нерозв'язані проблеми. Ці болі виливаються при кожній нагоді: з офіційних трибуn /як з "їзд письменників України/ і в колі знайомих, у листах до преси та в державні установи. Немає жодної гарантії, що по руках не підуть - а може вже й ходять? - ще якісь підписані і анонімні статті, де йдеться про русифікацію, про економічну недорозвиненість більшості областей України і вимушенну еміграцію українців до Сибіру, про штучно створювану зміну етнічного складу населення України і т.д. Так що ж робити? Віддати ці питання на розв'язання КГБ і послати нову партію "буржуазних націоналістів" плести "авоськи"?

Вячеслав Чорновіл

/Зі вступу до книжки "Лихо з розуму", 20.4.1967/.

"Пекучий сором за свій осквернений фах, за колег-журналістів, коли в бібліотеці глухого верховинського села, гортаючи "Перець", ми натрапили в номері 17 на матеріал під назвою "Про містера Степцька і великомученицьке жабеня"..."

Якби на обкладинці журналу не стояло "вересень 1967 р.", а у статті не відмінювалося прізвище популярного серед творчої молоді літературного критика Івана Дзюби, можна було б подумати, що якийсь злий чаклун перекинув нас у страшні 30-ті роки, коли за кілька місяців або тижнів до пострілів у енкаведівських катівнях чи в кватирах самогубців людей розстрілювали на газетних і журналь-

них шпальтах. Коли, не дуже турбуючись про докази, на вчених, письменників, діячів культури вішали у пресі найстрашніші ярлики: "фашист", "зоологічний націоналіст", "терорист"...

Не один тільки Дзюба сьогодні прийшов до думки, що правовий статус України, як союзної республіки, кричуло невідповідний щі фактичному становищу в ССР. Завтра людей, що так думають, буде більше, якщо, звісно, це пробудження від вимушеного 30-літнього летаргійного сну не буде зупинено репресіями /а хіба це вихід?/. То може Ви всіх звете жабами і недоумками, а може звете нарешті недоумками весь український народ?..."

В.Скочко, В.Чорновіл, Л.Шереметьєва
/-до ЦК КПУ, в редакцію газети "Радянська Україна", до Спілки Журналістів./

"... Тепер я успішно освою нову спеціальність. Я - "портной". Смішно, але факт. І знаєте, у мене навіть добре іде освоєння того фаху. Шию робочі рукавиці, колімайвий, у на волю, зможу кожного, хто змінив розумову працю /не залежно від причин/ на фізичну, протягом 10 хвилин "с на д о б і т ь" парою люксусових рукавичок".

/З листа Ярослава Геврича, організатора капелі бандуристів у Київському медичному інституті, до друзів. 27.3.1967/.

"... Так, я вважав, що затримується вирішення матеріального і правового становища колгоспного селянства. Преса шуміла про добродут колгоспного селянства. А вони отримували на трудодні грами і копійки. Це стало причиною поголовного злодійства на селі. Положення ще ускладнилося тим, що колгоспник не має права виїхати з колгоспу без довідки голови сільської ради і голови колгоспу. Не маючи паспорта, будучи залежним від сільської адміністрації, колгоспник морально пригнічений. Всі заяви про докорінні зміни в сільському господарстві залишилися тільки заявами..."

Тут державний звинувач заявив, що національна проблема вирішена... Чи можна вважати виріненою національну проблему, наприклад, у Російській Федерації, де сотні тисяч українських дітей не мають можливості отримати хоч би восьмирічну освіту рідною мовою? А росіянам мстворена така можливість на Україні! Чи мають практичне значення для українців в Росії закон про право жівлення рідною мовою та положення з програми КПРС, в якому дослівно говориться, що кожний громадянин має повну свободу говорити, виховувати, навчати своїх дітей будь-якої мови? Я думаю, що для мешканців Боркунти, Далекого Сходу, Кубані, Центральної Росії - словом тих місць, в яких живуть не одиці, а тисячі українців, це не має практичного значення. Адже українських шкіл там нема..."

Незадовільним є національне мовне будувництво на Україні. Коли в 1890-их роках у Київ приїжджав один французький учений, він із здивуванням заявив: "Адже я ніде не чув в Києві української мови"! Про це з сумом писала Руссова Франкові. Цікаво, що він сказав би про мовне спілкування в українській столиці в 1966 році? І не тільки в Києві!..

Державний звинувач у своєму виступі заявив, що йому не чужий патріотизм, що він любить українську пісню, слухав українських

бандуристів ще в 20-их роках, коли вони кликали на боротьбу з Петлюрою. А чи знає державний звинувач, де діліся ті бандуристи і їхні бандури?.. А чи знає він, що в 30-их роках на Україні загинуло чи назавжди замовлено понад 200 діячів української культури, а в дні війни їх загинуло кілька десятків? Що ж тоді страшніше буде, для української культури - дні війни чи дні миру?.."

/З останнього слова Михайла Гориня, психолога і мистецтвознавця, на закритому судовому засіданні Львівського обласного суду 16.4.1966/.

Куля - перший мій слідопит,
За обов'язок чесної чести
Я по тюрмах сидів не від мести,
Не з мовчання, не від сліпоти.
Батьківщино, чи знаєш ти?
Я тобі відкриваюсь чесно:
Я не випив гріха ні наперстка,
А за горе моя відомсти!

М.Осадчий
/журналіст, поет, критик/

"...Любий друже Іванку! Щиро вітаю Тебе, славне жіноцтво Твоє, всю панове громаду! Понесть грипу пройшла, і я залишився слава Богові живим і здоровим. Продовжує і далі "спокутувати свою провину". Все, що я малював - позабирали. Не положено... Мороза, Караванського, Гориня М., та Масютка посадили на 6 місяців в "бур". Вина йхня полягає в тому, що писали скарги у вищі інстанції. "Не ісправляються і мешают воспітательной роботе"... Всі ми віримо, що любов до Батьківщини не є злочином, святий обов'язок громадянина. Це надає сили і впевненості в своїй правоті і віри в те, що рано чи пізно дійсні злочинці будуть викриті і справедливо покарані... Спостерігаю небо, зорі, по них орієнтуєсь і Чумацьким Шляхом прямую на Україну, до Дніпра..."

/З листа О.Заливахи до І.Світличного/

"... Прошу притягнути до кримінальної відповідальності міністра вищої та середньої освіти УРСР Ю.Даденкова за ст.ст.КК УРСР, що передбачають покарання за: 1/ Порушення національної та расової рівноправності (ст.66 КК УРСР); 2/ Протидію відновленню ленінських принципів у практиці постановки вищої освіти в УРСР (ст.ст.66,167 КК УРСР); 3/ Невиконання резолюцій ХХ з"їзду КПРС щодо ліквідації наслідків культу особи та гальмування соціалістичної праці (ст.66 КК УРСР)..."

Особи української національності, рідна мова яких українська, не мають рівних прав щодо вступу до середніх та вищих училищ, закладів, порівнюючи з особами, рідна мова яких російська... Серед осіб, що вступили до Одеського політехнічного інституту

в 1964-65 навч.році, українців нараховується 43%. З 1126 українців, що подали заяви про вступ, прийнято 453, тобто 40%. А з 1042 росіян, що подали документи до інституту, прийнято 477, тобто 46%. В Одесському державному університеті навіть на українському відділі філософічного факультету більшість дисциплін викладають не по-українськи... В результаті "відтиснення" української мови в системі вищої освіти на другий план, випускники університетів та педагогічних інститутів після закінчення курсу наук не володіють українською мовою..."

/Із заяви одеського журналіста і перекладача Святослава Караванського до генерального прокурора УРСР.

24.2.1965 року/.

"...У Володимирській тюрмі перебувають жінки-мучениці Катерина Заріцька, Одарка Гусяк і Галина Дідик. Всіх їх засуджено на 25 років тюрми. За які гріхи? Вони розстрілювали радянських громадян? Ні. Служили у німців? Ні. Вчиняли диверсійні чи шпигунські акти? Ні. В чому ж їх провина? Вони організували в період окупації комітети Червоного Хреста у Львові, Дрогобичі та інших містах для допомоги бійцям українського антифашистського спротиву - партизанам УПА. + за це жінки гниють у тюрмі..."

У системі Дубравлагу відбуває 19-ий рік ув'язнення Володимир Горбовий, засуджений в 1947 р. ще таким юридично неповноправним органом як ОСО ("Особове Совещаніє"). Як відомо, всі особи, засуджені ОСО, давно реабілітовані, а саме ОСО зліквідовано і його діяльність засуджено. Однак, гр. В. Горбовий, що ніколи до ув'язнення не мешкав в СРСР, сидить невідомо за чиї гріхи. Живучи в Польській республіці, Горбовий захищав у 1934 р. на процесі Перацького підсутного Бандеру. Так хіба це злочин?...

В Дубравлі знаходиться і син генерала Шухевича - Юрій Шухевич. Заарештований у 1948 р. в 15-літньому віці, він був безпідставно, тим же таки ОСО, засуджений на 10 років тюрми за вигаданий "зв'язок з підпіллям". Навесні 1956 р. він був звільнений як мало-літній, що відбув третину строку. Восени того ж року генеральний прокурор Руденко опротестував звільнення, мотивуючи це тим, що Шухевич - "син націоналістичного діяча". Переслідування батьків за дітей, а дітей за батьків - найогидніший залишок культу Сталіна... Розрахунок був такий: перед лицем нового строку ув'язнений перевиховався і погодиться на все, що від нього зажадають. Але Шухевич на це не пішов. І був засуджений по "камерному" ділу на 10 років табору..."

В Дубравлагу знаходиться і група інтелігентів Львова - С. Вірун, М. Лук'яненко, І. Кандиба і інші організатори Української Робітничо-Селянської Спілки...

В системі Дубравлагу відбуває строк і група українських інтелігентів м. Караганди - Ю. Долішній та ін., приводом до засудження яких був той факт, що вони добивались відкриття для своїх дітей української школи...

А особливий режим? Це взагалі табір-душогубка, табір крематорій. Люди сидять тут десятки років під замком, у бетонових камерах без вікон... Часті випадки самогубства і божевілля. В "язні" перетинають собі жили і кров"ю пишуть на стінах камери: "Смерть

Святкінові!" /Свякін - уповноважений КГБ/. Один в "язень відтяв собі уші, запечатав у пакет і вислав на ім"я ХХІІ з "їзду партії. Доведені до розпачу в "язні татують собі на лобі: "Раб КПСС!..."

Святослав Караванський
/Із листа до голови Спілки Журналістів України/.

"...Протягом 18 років адміністрація таборів не була спроможна вплинути на ув"язненого Караванського С.І., а родині ув"язненого не давала можности підтримувати з ним дозволені законом контакти. Тому я, дружина Караванського С.І., прошу його р о з с т р і л я т и, щоб припинити муку моого чоловіка і безперервні конфлікти між Караванським і адміністрацією. Цю росьбу я пишу в тверезому стані і з повною свідомістю його серйозності".

/Прохання дружини С. Караванського Н.Стрекатої вислано до начальника табору п/я 385/ІІ гр. Королькова: Копія першому секр. ЦК КПСР Л.Брежнєву і редакції "Юманіте"/.

МІЖНАРОДНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

На Міжнародній Конференції для прав людини в Тегерані були державні делегації і делегації неурядових організацій.

Репрезентація від Світового Конгресу Вільних Українців була в складі: Архиєпископ Мстислав, від Української Православної Церкви в США - о. др. В. Кушнір, президент Генерального Секретаріату, ред. М. Сосновський, голова Пресової Інформаційної Комісії СКВУ, також репрезентував ОУВФ і ЦК АБН, др. Д. Квітковський від ОДВУ в США, др. Я. А. Мусіянович з Парижу репрезентував ВО УНРади, др. Б. Галайчук з Аргентини і др. В. Душник з США, як обсерватори.

Українська репрезентація поширила між делегаціями Конференції меморандум ^{Від} Тезархів Української Православної Церкви в США та від Української Католицької Церкви в Канаді, від СКВУ, УККА, КУК, ВО УНРади, Звернення Проводу ЗЧ ОУН і меморіал Ген. Секр. ЗПУГВР. Також роздано публікації: "Лихо з розуму" В. Чорновола та "Освіта в Українській ССР" /в англійській і французькій мовах/.

Головна Управа УАЛ в Австралії і Новій Зеландії вислава телеграму через Австралійську Делегацію.

/телеграма в англійській мові поміщена на слідуючій сторінці/.

Melbourne, 23 April, 1968.

INTERNATIONAL CONFERENCE
UNITED NATIONS
on HUMAN RIGHTS
C/O AUSTRALIAN DELEGATION
T E H E R A N, I R A N.

Gentlemen,

We being citizens of Australia and representing Ukrainian Liberation Movement and Ukrainian Antibolshevik League in Australia, convey our sincerest greetings to this Honourable Assembly in the defence of Human Rights in the World.

Being originally from Ukraine we draw the attention of the Honourable to the fact that the Ukrainian SSR Pseudo-Government and judiciary authorities disregard Human Rights and they pretend to promote by being signatory to the Human Rights convention.

Ukrainian SSR miscarriage of justice and flouting disregard and violation of Human Rights in many instances.

We can quote thousands of cases but for the brevity of argument we will mention but one.

This is the case of YURIY SHUKHEVYCH arrested in 1943 when only 19 years old and convicted by Secret Police Court for 10 years concentration camp for the misbehaviour committed not by himself but by his father ROMAN SHUKEVYCH.

Until now he is held without any judiciary procedure in the concentration camp.

We ask Australian Delegation to demand from Ukrainian SSR in the name of Human Rights to set free YURIY SHUKHEVYCH as the most flagrant instance of violation of Human Rights in Ukrainian SSR.

Yours sincerely,

M. SHEGEDYN
Chairman.

DR. B. S. UMRYSH
Secretary.

З ДІЯЛЬНОСТИ АБН

У час Олімпіади в Греноблі /Франція/ були поширені листівки і публікації АБН в англійській, французькій і німецькій мові. Вони зверталися до молоді вільного світу з усвідомленням про становище молоді в поневоленіх московським комунізмом країнах, закликали до протестних акцій проти переслідування культурних діячів, зокрема з-поміж молодої генерації. Поширило документацію про переслідування українських письменників - окрім видання АБН-Кор. з документами і фотознимками засуджених українських письменників і мистців. Французькою мовою був поширений журнал "Л'єст Европеен" виданий ОУФ, в якому знаходитьться теж обширна документація про переслідування письменників і борців за свободу.

В обороні засудженого на 20 років концтабору Юрія Шухевича розгортається широка акція української молоді, зокрема СУМ. У пляні тієї акції АБН видав лист Юрія Шухевича з фотознимками сина і його великого батька, героя української нації, у формі брошури німецькою та англійською мовами в тисячах примірників. Ця документація була розіслана в річницю геройської смерти Командира УПА 5 березня 1950 р. на численні адреси видатних політиків, преси, радіо, амбасад, міністерств, молодечих організацій. Працівники бюро АБН поширювали поміж студентами університету цей документ. Його заголовок: "Апель до молоді вільного світу! Рятуйте Юрія Шухевича перед замордуванням! Тому що він не хотів відректися свого батька і не хотів зрадити своєї Батьківщини - України, москалі засудили його, 15-річного юнака на 20 років концентраційного табору. На зворотній сторінці є наголовок: "20 років у російських концтаборах. Його "вини" - бути сином Великого Батька - Патріота України"...

На заходи Ярослава Стецька поставити справу українських політичних в "язнів більшевицьких тюрем і концтaborів перед Міжнародною Комісією Юристів в Женеві прийшла відповідь, що ця Комісія у співпраці з Організацією Інтернейшенел Амнесті, яку очолює Архієпископ Кентерберійський, займеться справою ув "язнених українських інтелектуалістів. Дякуємо Вам якнайщиріше. Пред"явлена Вами справа Чорновола, яку тепер підносили велиki щоденники Заходу, опрацьовується тепер нашим Секретаріатом. Ми розважимо основно, що наш Секретаріат зможе підняти в справі Чорновола й інших. Ви правильно зробили, що передали теж документацію Амнесті Інтернейшенел, бо ця організація є дійсно компетентна і досвідчена у цих справах та вміннуому вона доконала визначних діл в інтересі політичних в "язнів".... /Ш.П./

На антиросійську масову акцію у Мюнхені проти більшевицької вистави "досягнень" злочинної Жовтневої Контреволюції був прихильний відгук у часописах різних європейських країн. Найповажніша австрійська газета "Зальцбургер Нахріхтен" з 12 січня ц.р. принесла на першій сторінці, як найважливішу інформацію дня, обширний опис антиросійської акції. Щоденник підкреслює окрему роль українців, кавказців, туркестанців, балтійців, подаючи теж вістку про зложение вінка перед домом, в якім загинув сл.п. Ст. Бандера. Часопис підкреслює, що советський амбасадор Царапкін протестував проти демонстрації в прем'єра Баварії. Газета підкреслює, що ліві студенти намагалися даремно перешкодити протибільшевицькій демонстрації.

З тієї нагоди АБН видав три роди публікацій в німецькій мові: а/З "ясування злочинів большевизму і прагнення уярмлених націй до державної незалежності та за розвал російської імперії з докладним відміченням переслідування інтелектуальних працівників в Україні й інших поневолених країнах. б/ Окрему листівку п.н. "СМЕРТЬ БАНДЕРИ" - пересторога для вільного світу. в/ Спеціальну обширну публікацію про останні переслідування українських письменників і мистців. Кожна з публікацій - 5000 накладу, була поширенна під час демонстрацій і розіслана на різні адреси амбасад, консулятів, членів уряду, парламенту, преси в Німеччині і поза нею. Пресова заява Ярослава Стецька знайшла відгомін в чужинецькій пресі. Особливо прихильно була коментована демонстрація і представлена в телебаченні.

Ярослав Стецько вислав з Риму окрему телеграму від АБН до національно-китайського уряду з приводу ДНЯ СВОБОДИ 23 січня 1968, який є відмічуванням переходу тисячів воїків червоно-китайської і червоно-корейської армій на бік вільного світу в часі корейської війни.

ЄВРОПЕСЬКА РАДА СВОБОДИ ЗАСУДИЛА МОСКВУ

Екзекутивний Комітет ЕРС відбув своє засідання в дніх 12-14 січня ц.р. в Мілано /Італія/, в якому взяли участь усі члени Екзекутиви ЕРС: президент О.Б.Крафт /Данія/, голова Екзекутивного Комітету Ярослав Стецько, голова ЕК ЕРС І.М.Ломбардо /Італія/, Джон Грагам /Велика Британія/, Сузанна Лябен /Франція/ й інші.

Розглянено дотеперішню діяльність ЕРС, проаналізовано світово-політичну ситуацію і зокрема боротьбу поневолених російським імперіалізмом і комунізмом націй, обговорено нові методи інфільтрації і офензивної політичної і психологічної війни Москви проти вільного світу, небезпеку периферійних воєн. М.і.н. вирішено рекомендувати членам-організаціям ЕРС розгорнути широку дипломатичну акцію з нагоди 20-річчя проголошення Декларації Прав Людини в 1948. Немає свободи і прав людини без національно-державної незалежності. Стверджено наявне топтання прав людини і народів Москвою й усіма комуністичними режимами, заакцентовано необхідність акції в захист прав народів і людини.

Схавалено резолюцію в обороні переслідуваних письменників і різний творців духових вартостей та молоді, як теж взагалі усіх уярмлених і гноблених. Вислано листа - протест до "Таймс-у", якого текст поміщений в числі з 17.1.68 р. Вирішено вжити різних форумів і засобів у напрямі захисту уярмлених народів і людей, як також поборювати російські і комуністичні впливи у вільному світі. Вислано телеграму національно-китайському урядові з нагоди ДНЯ СВОБОДИ 23 січня 1968 року.

Стверджено, що брошюра Сузанни Лябен про большевицьку контрреволюцію на різних мовах Європи поширюється з успіхом, відмічено велику діяльність АБН у минулому році, як незвичайно корисну для загальної справи свободи світу. Звернено увагу на необхідність опублікування на різних мовах світу документації про переслідування інтелектуальних робітників, яку українці отримали з мордовських концтаборів. Прийнято обширний план дій на найближчий час,

який буде здійснюваний ЕРС і її членами.

У прийнятій резолюції читаємо між іншим таке: "Світ був порушений розголосом омтанних процесів у Москві. Але вони є лише шпилем ледяної криги, який визирнув на поверхні. Здавлювання свободи і основних прав людини в ССР є довгою історією - уже від п'ятдесяти років - і те, що тепер діється, є тільки різним виявом у наголошуванні того, чи іншого, що діялося за Леніна, Сталіна, Хрущова. Таємні суди, позбавлення свободи без суду, насильне приміщування невигідних людей у домах божевільних і позбавлення основних людських прав тих, які поборюють комуністичний режим, - а суд жує Европейська Рада Свободи і те саме повинні зробити усі, які цінують свободу.

Екзекутивний Комітет ЕРС має докази про таємні суди в Україні й інших уярмлених країнах, має дані про людей засланих в концтабори без ніякого суду, і це показує справжній розмір тих переслідувань.

Ми віримо, що цивілізований світ засудить ці відражуючо жахливі переслідування. Ми закликаємо вільний світ протестувати в можливості якнайгостріший спосіб проти нівечення людських прав.

Їх єдиним "злочином" було це, що вони боролися за людські права і національно - державну незалежність своїх націй".

ПОСТАНОВА НТШ ПРО ЗАЯВУ 35 ПРОФЕСОРІВ

викладачів та наукових співробітників американських
університетів і коледжів - до советських державних
і політичних діячів ССР

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в США, на своєму черговому засідання дnia 10 лютого 1968 р. в Нью-Йорку, зазнайомившись з текстом вищезгаданої заяви, підписаної 35-ма українськими професорами, викладачами та науковими співробітниками американських університетів і коледжів, та висланої до проводу ЦК Компартії, її уряду ССР та її окупаційного режиму України - взявши до уваги, що між підписаними під цією заявою є також деякі члени НТШ в США, прийняла одноголосно таку постанову:

1. Згадана заява фактично спирається на тезах обов'язуючої в ССР конституції з 5 грудня 1936 року та її додатків з кінця другої світової війни.

2. Цим своїм становищем "заява" яскраво суперечить усім ідейно-науковим напрямним, ухваленим на всіх дотеперішніх Загальних Зборах НТШ в Америці і Канаді, на його наукових з'їздах та на відбутому в рамках СКВУ Світовому Конгресі Української Вільної Науки і зокрема всім основним постановам СКВУ.

3. Тому, що між підписаними під цією "заявою" є також кілька членів НТШ, Управа НТШ в США вважає, що ті члени НТШ, які цю "заяву" підписали, грубо порушили гідність членства НТШ.

4. Для інформації всього членства НТШ у вільному світі і організованої української спільноти, Управа НТШ в США передає канцелярії НТШ цю постанову для проголошення її всім членам НТШ листовно та для опублікування її в українській пресі.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в США.

УКРАЇНСЬКА АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКА ЛІГА

в Австралії і Новій Зеландії

ГОЛОВНА УПРАВА.

II. Конференція УАЛ:

II. Конференція, яка відбулася в Мельбурні в дніх 12. і 13. квітня 1968 р., при участі 16 делегатів, які заступали всі Відділи УАЛ, вибрала нові органи УАЛ в такому складі:

проф. М. Шегедин	голова
м'гр. В. Литвин	орг. референт
п. П. Сорока	секретар
п. В. Пундяк	фін. референт
др. Б. Умриш	реф. зовнішньої політики

Контрольна Комісія:

п. О. Василько	голова
інж. М. Добрodenko	член
інж. О. Кавуненко	член

Суд:

проф. В. Олійник	голова
п. В. Чор	член
п. Л. Томин	член

II. Конференція винесла слідуючі постанови і резолюції:

- Постанови:
1. Знизити членську вкладку до 4-00 дол. річно, починаючи від 1.1.1968 р.
  2. Відділи залишають у себе 20% з грошей зібраних за чл. вкладку а 80% відпроваджують до каси Головної Управи.
  3. Кожний член мусить бути членом Відділу УАЛ в місці свого замешкання.
  4. Теперішній статут УАЛ потребує деяких поправок і уточнень. Для тої цілі вибрано Статутову Комісію, до якої увійшли проф. М. Шегедин, др. Б. Умриш і п. П. Сорока. Ця Комісія має опрацювати, вказані II. Конференцією, поправки, поправлений статут розіслати до делегатів II. Конференції для узгодження і затвердження. В цей спосіб поправлений і затверджений статут Головна Управа має розіслати до Відділів для їхнього користування.
  5. Кожний член УАЛ має бути передплатником журналу "НАШ ФРОНТ".
  6. Всі Відділи поведуть акцію за збільшенням членів, кожний член в тій каденції повинен приїзднати хоч одного члена для УАЛ.

Резолюції:

1. Вітаємо весь український народ на Рідних Землях і в розсіянні сущий, Українські Церкви та їх Ієрархів, наших революціонерів-борців за волю України, українських в'язнів у турмах і конц-таборах.
2. Вітаємо їх Еміненцію Кардинала Йосифа Сліпого, неустримого

мученика за Божу і українську правду з нагоди 50-річчя Його священства.

3. Вітаємо ідею створення Українського Патріархату, будемо працювати в напрямі її реалізації.
4. Пересилаємо наш дружній привіт українським культурним діячам в Україні, які мужньо стають в обороні української мови, культури, захищають самобутність української духовості і ставлять спротив русифікаційній політиці більшевицької Москви.
5. Вітаємо Провід ЗЧ ОУН та всі визвольно-революційні формaciї у вільному світі.
6. Конференція вітає ЦК АБН і його Президента Я. Стецька з нагоди 25-річчя оснування АБН.
7. У своїй внутрішній і зовнішній політиці УАЛ завжди керувалася і буде коруватися зasadами допомоги українській визвольній справі, співпрацючи з тими організаціями, які стоять на тих самих позиціях, виходячи із засади, що справа визволення України це справа цілого українського народу. Рівночасно з тим УАЛ поборювала і буде поборювати шкідливі тенденції в нашій внутрішній і зовнішній політиці, які демобілізують український народ і можуть привести до капітулянства перед ворогом, як це мало нераз місце в нашій історії.
8. Вітаємо Осередок СУМ ім. ген. Т. Чупринки в Сіднеї з досягненням великого діла, а іменно побудови величного Дому Української Молоді й закликаємо наше членство в усій Австралії жертовно підтримати це далекосягле діло.

Організаційні:

1. Конференція апелює до Управ Відділів і до всіх членів УАЛ доловити старань в напрямі поширення і скріплення організаційних клітин. Нехай нашим кличем в слідуючій каденції буде: "Кожен член приєднає одного члена для УАЛ".
2. Кожен член має бути передплатником журналу "НАШ ФРОНТ", який є органом УАЛ.
3. Звернути увагу на національне і державницьке виховання нашої молоді. Під тим оглядом повинна панувати повна гармонія і координація праці з Крайовою Управою СУМ, а на місцях між Осередками СУМ і Відділами УАЛ. Старше юнацтво, що скінчило 21 рік життя повинно включатися в члени УАЛ.
4. Скріплювати діяльність Відділів, активізуючи кожного члена, бо кожний може доловити свою цеголку до великої будувлі Української Самостійної Соборної Держави.
5. Конференція заоочує своє членство читати і передплачувати українську пресу, а зокрема видання Організацій Українського Визвольного Фронту.

Внутрішня політика:

Конференція висловлює свою радість з нагоди відбуття І-го

Світового Конгресу Вільних Українців, що був маніфестом української національної єдності в напрямі допомоги Українському народові в його важкій боротьбі з московським окупантом.

2. Вітаємо створення Секретаріату СКВУ, що має бути світовим координуючим центром української внутрішньої і зовнішньої політики. З занепокоєнням слідкуємо однаке за намаганням деяких політичних угрупувань і поодиноких осіб, які бажали б зробити його інструментом своєї партійної політики.
3. Стверджуємо, що УАЛ недумав творити якоєсь другої громадської централі. Подібні поголоски, які дехто поширює в Австралії, уважаємо за злобні інсінуації. Ані УАЛ ані її голова проф. М. Шегедин не ширять жодного громадського двоподілу, а його участь в КК. Секретаріату СКВУ в ніякому разі не є доказом такого двоподілу.
4. Двоподіл ширять ті особи і групи, які під плащиком громадської єдності витворюють психозу гістерії і ненависництва одних до других. І так ми розцінюємо ті неславні резолюції, ухвалені на т.зв. вічу в Сіднеї 4.2.68 р. в присутності голови СУОА. Конференція з цілою рішучістю відкидає ті ненависницькі резолюції і засуджує їх.

Зовнішньо-політичні:

1. Конференція УАЛ висловлює свою гордість за український народ, що стоїть у безкомпромісій боротьбі з московським окупантом, що й досі практикує геноцид над українським народом.
2. Міжнародна політична ситуація вимагає від усієї української еміграції одностайної дії на зовнішнім відтинку, щоб створити суцільний український фронт у боротьбі за Самостійну Соборну Українську Державу.
3. Вітаємо створення Світової Антикомуністичної Ліги і схвалюємо дію ЦК АБН, а зокрема голови Я. Стецька, якого заслугово є побудування її на принципі боротьби з російським колоніалізмом. Вітаємо також створення Європейської Ради Свободи.
4. Конференція УАЛ висловлює побажання, щоб ГУ УАЛ стала членом Світової Антикомуністичної Ліги.
5. Як член Світової Антикомуністичної Ліги, УАЛ повинна поширювати ідеї визволення України на Далекому Сході, що даватиме запоруку всесторонньої допомоги рідній батьківщині.
6. Від деякого часу зауважується, що в Австралії поширюється ідея двох батьківщин. ІІ. Конференція опрокидує ідею двох батьківщин. Для українця, де б він не жив, є одна Батьківщина - Україна. Українець на чужині повинен бути конструктивним громадянином країни свого поселення.

За Президію ІІ. Конференції УАЛ

П. Сорока - предсідник
М. Доброденко - заступник
С. Гриців - секретар

РЕЗОЛЮЦІЙ

ухвалені на ширших сходинах Відділу УАЛ в Мельборні дня 7.4.68 р.

М, члени Відділу Української Антибольшевицької Ліги в Мельборні, які є рівночасно членами Української Громади Вікторії і членами Осередку СУМ в Мельборні, зібрані на ширших сходинах Відділу УАЛ дня 7.4.68 р., виносимо слідуочі резолюції:

1. Ми опровергнемо фальшиві і невірні інформації, які ширять між українським громадянством п. М. Болюх і інші, з метою компромітувати УАЛ і її голову проф. М. Шегедина. Ми вповні піддержуємо дію проф. М. Шегедина на СКВУ як делегата від УАЛ та уважаємо правильною його участю в Контрольній Комісії СО. редакції СКВУ.
2. Стверджуємо, що поширювання поголоски про наміри творити другу громадську централю в Австралії є звичайною видумкою п. М. Болюха і компанії і тим вони вносять хаос і баламутство в українську спільноту. Це роблять вони із ненависті до Організації Українського Визвольного Фронту, стараючися в той спосіб відвернути симпатії українського громадянства від тих організацій та від ідей, які ті організації заступають.
3. Вже від кількох літ опрацьовується проект зміни СУОА на ОУА, куди входили б тільки Українські Громади. Ідеється на децентралізацію громадського життя в Австралії. В міру того закид, що УАЛ не входить до СУОА, є безпідставний, бо хто ж хоче об'єднуватися в організації, яка є перед самоліквідацією. Цей закид є розчленений на це, щоб виробляти серед громадянства опінію, що членство і провід УАЛ є розбивачами громадського життя. в Австралії УАЛ є суспільно-політичною організацією, яка працює на своєму виробленому статуті. Статут і діяльність УАЛ в жодному разі не входить в суперечності з діяльністю СУОА як суспільно-громадської централі. Тому закиди, ніби УАЛ ширить громадський двоподіл, є безпідставні і злобні.
4. Стверджуємо, що всієї цей галас навколо УАЛ, її голови, її делегата на СКВУ та входу представника УАЛ до Контр. Комісії СКВУ, є подиктований не ради громадського добра, а двійкарсько-партийною потребою в поборюванні УАЛ і її проводу. Таке поступовання вносить хаос і розбрат в українську спільноту. Таке поступовання ми наполягнуємо.
5. Осуджуємо виступи СУОА проти новажкої української установи, якою є ПАУК - тому тільки, що ПАУК визнав делегата УАЛ речником її членства на СКВУ, що не покривалося з плянами п. М. Болюха.
6. Дня 17.12.67 р. відбулися сходини українського громадянства з рамени Відділу УАЛ, на яких проф. М. Шегедин дав докладну інформацію про перебіг СКВУ та його участю в ньому як делегата від УАЛ. На цих сходинах було присутніх коло 120 осіб. Були там члени і нечлени УАЛ і всі вони одноголосно винесли признання і подяку проф. М. Шегединові за дію і гідну репрезентацію на СКВУ.
7. Ми осуджуємо резолюції винесені на громадських сходинах в Сідней в присутності п. Болюха. Уважаємо, що ті, які виносять і під-

писують такі резолюції, ширять двоподіл на громадському секторі в Австралії, а не УАЛ і її провід.

За Президію сходин

др.Б.Умріш - голова

п.Ст.Гриців - секретар

РЕЗОЛЮЦІЙ

ухвалені на загальних сходинах членів Відділу Української Анти-большевицької Ліги в Аделаїді П.Австралії.

1. Ми, присутні члени Відділу УАЛ в Аделаїді на сходинах скликаних Управою Відділу, являючись теж членами Української Громади, наділяємо нашого делегата на СКВУ, п.проф.М.Шегедина, повним довір'ям та з самозадоволенням стверджуємо, що він, як делегат на СКВУ, вив "язвся як найкраще.
2. Категорично відкидаємо закид сіднейського віча /з початком лютого т.р./, що виїзд проф.М.Шегедина не був статутовим. Пригадуємо, що УАЛ не входить в склад СУОА, тому про правність делегата не може бути мови. З другої сторони, статут СКВУ передбачає і заоочує до участі всі українські центральні організації, які погоджуються з основними принципами скликання СКВУ.
3. Ми нап"ятновуємо інспіраторів сіднейського віча, які з партійних та особистих мотивів, намагалися плямити особу проф. М.Шегедина - широго українського патріота та тим самим і організацію УАЛ. Тим вони стараються викликати замішання серед українського громадянства в Австралії і дати початок, на радість ворогам, до двоподілу.
4. Дивує нас, що деякі особи, включно з головою СУОА, які на т.зв. сіднейські вічу допустилися до засудження одної з найповажніших українських установ у вільному світі - ПАУК, за це, що рішення ПАУК не покривалися з їх партійною настановою. Оце варта за- судження і нап"ятнування.
5. Ми заявляємо наше незламне бажання до єдності українців світу а Австралії зокрема, та закликаємо всіх бути готовими, щоб дати належну відсіч тим, які тої єдності не хочуть & вносять іскру ненависті в нашу спільноту.

За Президію сходин

М.І.Добрodenko
голова

Т.О.Андрушко
секретар

НОВІ ВИДАННЯ.

Др.Петро Мірчук - "Українська Державність 1917-1920"

Книга в двох частинах: Напередодні - Московська навала видана в 1967 р. у Філадельфії, США, 400 стор. Гарна тверда оправа з золотим написом. У цій книзі подається аналізу історичних подій в 1917 - 1920 р., нашу боротьбу і дії українських сил у державному будівництві.

Ярослав Стецько - "30 Червня 1941" - Проголошення відновлення державності України.

Накладом: Ліги Визволення України - Канада, Організації Оборони Чотирьох Свобід України - США, і Української Видавничої Спілки - Англія, 1967 р., 464 стор.

Книга про події нової доби української історії у гарній твердій оправі. Вступне слово написав др.Д.Донцов. Подано відновлення державності України, постання і розгорнення збройної сили українського народу в часі другої світової війни славної Української Повстанської Армії та визвольної революційної боротьби з червоним московським і брунатним німецьким окупантами України.

Альманах "Гомону України" на 1968 рік присвячений 50-річчю проголошення державної самостійності України 1918 - 1968 р. Накладом Видавництва "Гомін України", Торонто, Канада, 206 стор.

Календар Альманах "Мітла" на 1968 рік.

Календарем - гумор - сатира. Накладом Видавництво Юліана Середяка - Буенос-Айрес - Аргентина 1967 р., 128 стор.

Е.Мартінець Кодо - "Повстання поза залізною заслоною". /еспан--
мовою/.

Накладом Українського Інформативно-Видавничого Інституту в Буенос-Айрес, Аргентина 1967 р., 420 стор.

Вступне слово написав проф. Люїс Гарція Роллан. Подається боротьбу українського народу останнього часу та його героїчної УПА.

ЧИТАЙТЕ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ - НАШ ФРОНТ -

